

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z CHEMII**

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2
IM. JANA PAWŁA II
W ŻYCHLINIE**

I. Przedmiot: chemia

Ocenianiu podlegają treści i umiejętności realizowane według programu nauczania „Program nauczania chemii w szkole podstawowej Chemia Nowej Ery” – Teresa Kulawik, Maria Litwin

II. Ocenianie wewnętrzne ma na celu:

- 1) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- 2) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien dalej się uczyć;
- 3) udzielanie uczniowi wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- 4) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- 5) monitorowanie bieżącej pracy ucznia;
- 6) dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- 7) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

II. Zasady ogólne

1. Cele przedmiotowych zasad oceniania:

- Gromadzenie informacji o uczniu i formułowanie na ich podstawie opinii o jego osiągnięciach w nauce i rozwoju
- Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia
- Wsparcie ucznia w rozwoju intelektualnym
- Określenie stopnia efektywności organizacji i planowania procesu kształcenia
- Wspomaganie procesu nauczania – uczenia się.

Kryteria oceniania osiągnięć edukacyjnych zostały ustalone na podstawie wytycznych zawartych w odpowiednich programach nauczania chemii.

2. Zasady obowiązujące w przedmiotowych zasadach oceniania przy ustalaniu ocen:

- Zasada jawności – uczeń zna kryteria oceniania z chemii, formy podlegające ocenie są wcześniej omówione i udostępnione do wglądu;
- Zasada informacji zwrotnej – uzyskane wyniki są dostępne uczniowi i jego rodzicom (prawnym opiekunom); uczniowi są znane konsekwencje wynikające z wystawionej oceny i warunki zmiany jej obrazu;

- Zasada obiektywności – nauczyciel wystawia ocenę bezstronnie, rzeczowo argumentuje ją, nie kieruje się uprzedzeniami wobec ucznia;
- Zasada systematyczności – ocenianie jest rytmicznie rozłożone w czasie; sposoby, metody i narzędzia oceniania są uczniowi wcześniej przedstawione i objaśnione;
- Zasada dokumentowania informacji o uczniu – ocenione prace są przechowywane przez 1 rok szkolny w specjalnych teczkach (lub w inny sposób);
- Zasada dostępności – nauczyciel udostępnia i omawia z uczniem sprawdzoną i ocenioną pracę w ciągu dwóch tygodni od terminu jej odbycia;
- Zasada zróżnicowanych wymagań – nauczyciel zna możliwości uczniów w klasie, zapoznaje się z opiniami, orzeczeniami psychologa i pedagoga z poradni; swoje wymagania dostosowuje do poziomu uczniów (uwzględnia obniżenie wymagań wobec uczniów mających problemy z nauką, realizujących program szkoły specjalnej);
- Zasada różnorodności metod sprawdzania wiedzy – uczeń ma możliwość poznania tych metod – są nimi różnego rodzaju zadania oraz krótsze lub dłuższe odpowiedzi; zna czas rozwiązania zadań i punktację za każdy rodzaj zadania;
- Zasada częstotliwości – uczeń w ciągu semestru pisze 1-3 jednogodzinne prace klasowe, obejmujące zazwyczaj większy zakres materiału (zakres treściowy pracy ustala nauczyciel);
- Zasada średniej ważonej – przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej oceny cząstkowe brane są pod uwagę w następującej kolejności: oceny za jednogodzinne prace klasowe, oceny za krótkie sprawdziany, kartkówki, oceny za odpowiedzi ustne, oceny za aktywność na lekcji, oceny za pracę domową, oceny za prace dodatkowe. Duży wpływ na oceny semestralne będą miały oceny za udział w konkursach przedmiotowych.
- Zasada higieny pracy umysłowej ucznia – terminy jednogodzinnych sprawdzianów nauczyciel zaznacza w dzienniku lekcyjnym, pamiętając, że dopuszczane są 3 sprawdziany w tygodniu, a także, że nie może być dwóch sprawdzianów jednego dnia. Jeżeli sprawdzian nie odbędzie się w zapowiedzianym terminie z przyczyn niezależnych od nauczyciela, jest on realizowany na kolejnej lekcji chemii z pominięciem wymogu dwóch sprawdzianów w tygodniu.
- Zasada otwartości – wewnętrzne ocenianie podlega weryfikacji i modyfikacji w oparciu o okresową ewaluację.

W przypadku usprawiedliwionej nieobecności powyżej 3 dni, uczeń powinien w ciągu tygodnia nadrobić zaległości; w przypadku nieobecności krótszych niż 3 dni, uzgodnić każdorazowo z nauczycielem sposób i termin uzupełnienia braków.

3. Podstawą ustalenia ocen śródrocznych i rocznych są oceny cząstkowe wystawiane przez nauczyciela za różnorodne formy aktywności ucznia.
4. Dopuszcza się, by aktywność ucznia na lekcji oceniana była za pomocą „plusów” („+”) i „minusów” („-”), notowanych przez nauczyciela. Trzy „+” to ocena bardzo dobra za aktywność wpisana do dziennika lekcyjnego; trzy „-” to ocena niedostateczna wpisana do dziennika lekcyjnego.
5. Przyjmuje się następującą punktację przy ocenianiu pracy klasowej i sprawdzianu:

wymagania na ocenę bardzo dobrą i zadanie dodatkowe – celujący,
90 – 99% - bardzo dobry,
70 – 89% - dobry,
50 – 69% - dostateczny,
30 – 49% - dopuszczający,
29% i mniej – niedostateczny.

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania nauczyciel dostosowuje indywidualnie zasady przeliczania punktów na ocenę dla ucznia.

W nauczaniu dzieci niepełnosprawnych możliwości ucznia są punktem wyjścia do formułowania wymagań, dlatego ocenia się przede wszystkim postępy i wkład pracy oraz wysiłek włożony w przyswojenie wiadomości przez danego ucznia.

6. Każdy uczeń otrzyma w ciągu semestru:
 - Przynajmniej trzy oceny cząstkowe – przy jednej godzinie w tygodniu
 - Przynajmniej cztery oceny cząstkowe – przy dwóch godzinach w tygodniu
7. Podstawą wystawienia oceny końcowo rocznej jest średnia arytmetyczna ocen końcowo semestralnych (śródrocznych). Ocena końcowo roczna może być wyższa od średniej arytmetycznej otrzymanych ocen końcowo semestralnych najwyżej o jeden stopień.
8. Uczeń, który na koniec semestru pierwszego otrzymał ocenę niedostateczną ma obowiązek poprawić semestr pierwszy w wyznaczonym terminie.
9. Ocena klasyfikacyjna nie może być średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
10. Uczeń ma prawo do poprawy otrzymywanych ocen cząstkowych. Daną ocenę można poprawić tylko raz.
11. Uczeń może poprawić ocenę w terminie ustalonym przez nauczyciela.
12. Nauczyciel określa zasady poprawiania ocen z przedmiotu, którego uczy:
 - prace pisemne poprawiane są pisemnie lub – w wyjątkowych przypadkach, po wcześniejszym ustaleniu z nauczycielem – w formie ustnej w terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie od momentu oddania sprawdzonych prac przez nauczyciela (chyba że nauczyciel przed pierwszym terminem ustali z uczniami inaczej);
 - odpowiedzi ustne poprawiane są w formie ustnej;
 - zadania domowe poprawiane są w formie zadań z podobnego zakresu o innej treści;
 - oceny z ćwiczeń i kart pracy poprawiane są w formie zadań z podobnego zakresu o innej treści;
13. Sprawdzenie umiejętności i wiadomości ucznia, który nie przystąpił do pracy klasowej odbywa się w formie uzgodnionej z nauczycielem (nie później jednak niż do 2 tygodni od daty powrotu do szkoły). Uczeń nieobecny na pracy klasowej/sprawdzianie ma obowiązek tę pracę klasową/sprawdzian zaliczyć, w przeciwnym razie otrzymuje za tę pracę klasową/sprawdzian ocenę niedostateczną.
14. Uczniowi przysługuje jedno „nieprzygotowanie” (np) lub „brak zadania” (bz) bez podania przyczyny z wyłączeniem zajęć, na których odbywają się zapowiedziane kartkówki i sprawdziany. Uczeń zgłasza nieprzygotowanie (np) lub brak zadania (bz) na początku lekcji.

15. Przy ocenie uczniów realizujących program szkoły specjalnej nauczyciel będzie uwzględniał zalecenia poradni psychologiczno – pedagogicznej; będzie doceniał wysiłek dziecka i nagradzał nawet małe osiągnięcia.
16. Przy ocenie uczniów z obniżonymi wymaganiami nauczyciel będzie uwzględniał zalecenia poradni psychologiczno – pedagogicznej. Nauczyciel dostosuje zadania do możliwości dziecka głównie poziomu koniecznego i podstawowego.
17. Uczniowie z trudnościami będą oceniani również na podstawie udziału w zajęciach wyrównawczych, konsultacjach itp.
18. Uczniowie zdolni, pragnący rozwijać zainteresowania są oceniani również na podstawie zaangażowania w zajęcia dodatkowe, udziału w konkursach, projektach, rozwiązywanie dodatkowych zadań, problemów, przygotowywanie dodatkowych materiałów edukacyjnych itp.
19. Zasady wglądu uczniów i rodziców w pisemne prace kontrolne:
 - Nauczyciel udostępnia i omawia z uczniem sprawdzoną o ocenioną pracę kontrolną w ciągu dwóch tygodni od terminu jej odbycia.
 - Omówioną i ocenioną pracę kontrolną nauczyciel okazuje rodzicom na ich prośbę.
 - Nauczyciel przechowuje prace kontrolne przez jeden rok szkolny.
20. Jeśli projekt edukacyjny lub jego część jest ściśle związany z podstawą programową z chemii, udział ucznia w realizacji zadań projektowych podlega ocenianiu bieżącemu zgodnie z zasadami WSO i PSO.

III. Kryteria oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

1. Składnikami stanowiącymi przedmiot oceny są:
 - Zakres wiadomości i umiejętności
 - Rozumienie materiału naukowego
 - Umiejętność stosowania wiedzy, kultura przekazywania wiadomości
2. Oceny bieżące, śródroczne i roczne z zajęć edukacyjnych ustala się w stopniach wg następującej skali:
 - Stopień celujący – 6
 - Stopień bardzo dobry – 5
 - Stopień dobry – 4
 - Stopień dostateczny – 3
 - Stopień dopuszczający – 2
 - Stopień niedostateczny – 1
3. Kryteria oceniania osiągnięć edukacyjnych z chemii:
Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:
 - posiadał wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania chemii w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia
 - biegle posługuje się zdobytą wiedzą w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy
 - osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania chemii w danej klasie
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne, potrafi stosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach
- korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji
- wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji
- bierze udział w konkursach przedmiotowych
- wykonuje zadania dodatkowe

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania chemii w danej klasie
- poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne
- uczeń umie samodzielnie rozwiązywać typowe zadania
- zadania o wyższym stopniu trudności wykonuje przy pomocy nauczyciela
- rozwiązuje zadania dodatkowe o niewielkim stopniu trudności
- jest aktywny na lekcji

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania chemii, co może oznaczać jego kłopoty przy poznawaniu kolejnych, trudniejszych treści kształcenia w ramach zajęć edukacyjnych
- rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności
- wykazuje się w czasie lekcji zadowalającą aktywnością

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował w pełni podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych w programie nauczania chemii w danej klasie, a braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki
- rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności
- przejawia pewne zaangażowanie w procesie uczenia się

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania w danej klasie, a braki te uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu
- nie jest w stanie nawet przy pomocy nauczyciela rozwiązać (wykonać) zadania o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności.

IV. Formy i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.

Oceniani podlegają następujące formy aktywności ucznia:

- Prace klasowe obejmujące większy zakres przerabianego materiału (działowe)

- Sprawdziany obejmujące ostatnio przerabianą tematykę
- Kartkówki
- Sprawdziany dyrektora szkoły
- Sprawdziany kuratorskie
- Prace domowe wykonane przez ucznia (w formie pisemnej lub ustnej)
- Inne np. rozwiązywanie zagadek, łamigłówek, praca w grupie itp.
- Odpowiedzi ustne ucznia obejmujące ostatnio przerabianą tematykę
- Przygotowanie do lekcji (zeszyt, układ okresowy itp.)
- Aktywność na lekcji
- Krótkie referaty, gazetki
- Udział w konkursach przedmiotowych

V. Ewaluacja Przedmiotowego Systemu Oceniania

1. System jest otwarty, tzn. podlega ciągłemu monitorowaniu i ewaluacji w celu udoskonalenia i wyeliminowania ewentualnych błędów.
2. Ewaluację przeprowadza się w formie ankiety oraz rozmów z uczniami, nauczycielami i rodzicami.

Koralewska Lidia